

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér. felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Vannak.

Az „alsós“-ban a „vannak“ — sokszor dönti el a játszmát. A játékos, vagy műnyelven a „felvövel“ szemben ha az ellenfélnek „vannak“-ja van, ezzel legtöbb esetben megellenzi a játékot és a „vannak“ azt jelenti, hogy boldog birtokosa a négy hetestől kezdve fel a négy ászig, a harminckét levelű biblia valamelyik négyes egységét tartja a kezében.

Frivol a hasonlat, de találó: a nemzeti ellentállás nagy játszmájában, melyet az egész magyarság vett fel a minden törvényes gyökerét parlamenti és alkotmányos életünkben nélkülöző Fejérváry-kormánynyal szemben, Szentes város képviselőtestülete, a június 29-iki közgyűlésében kimondotta, hogy vannak.

Vannak: négy új diszpolgáraink, névszerint: Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Ugron Gábor és Bánffy Dezső báró s hogy éppen csak vannak, hogy ötödiknek Molnár Jenő dr., a város képviselője is nem került a sorba, — ez tisztán azon múlt, hogy az erre külön indítványt tevő, tárgyalás közben visszavonta az indítványát.

Hogy most, e komoly napokban,

TÁRCA.

Az öreg zsoltáros.

Kis templomunk hátsó padjában
Kopott zsoltár búsul magában,
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jó már öreg gazdája.

Csudálkozik egyre felette,
Hogy a por már-már belepte.
Vasárnapra után múlik vasárnap
S hire-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala,
Téli fagyba' s nyári melegbe,
Az éneket mindig ő kezdte.

Kedves énekét csak fölcsapta
S mint a szarvas híves patakra:
Ohajtozott lelke az égbe,
Uram! a Te színed elébe ...

S egy mosolygó ózi estelen
El-fel is szállt szépen, csendesesen ...
S ott, hol nem kell többé a zsoltár:
Az égi kórusban dalol már.

Itt e földön mi mást se hagyott,
Csak zsoltárját s az úres padot.
Sopánkodott is a szóbeszéd:
— Eléneklé szegény mindenét ...

amikor minden magyar ember lelkét mélységes aggodalom tölti el a politikai helyzet komorsága, amikor mindannyiunknak éreznünk kell: mennyire egymásra vagyunk utalva mi, a népek tengerében maroknyi, rokontalan magyar nép s hogy éppen ezért mennyire kell, hogy össze is forrjunk hazafias érzésünk fellángolásában, szükségképpen azon kellett-e nekünk, itt Szentesen a nemzeti ellentálláshoz való egyetemleges csatlakozásunk magasztos megnyilatkozását kezdenünk, hogy diszpolgárokat választsszunk és diszdeputációkat küldjünk ki diszoklevelek átadására: e fölött, mellette is, ellene is sokat lehet beszélni. De mi most — éppen a békeség kedvért — nem akarunk ezen vitázni.

Megállapítjuk a tényt, hogy akár Kossuth Ferencet, akár Apponyi Albert grófot, akár Bánffy Dezső bárót, nem a mostani komor napokban, de bármikor is diszpolgárokul megválasztani: bármelyik városra vagy községre nézve csak a magamegbecsülést jelentheti, mert mint hazafiak és kimagasló politikusok mind a hárman méltók, mint sok annyi más, erre a megtiszteltetésre.

A negyedik a sorban Ugron Gábor. Az ő hazafiságában és nagy politikai kvalitásaiban se akarunk kételkedni.

Szánják, mondják szegénynek mások,
— Mi tudjuk csak, dalos pajtások
S a kopott könyv s az árva pad:
— Ó volt „szegény“ — a leggazdagabb!

Lampérth Géza.

József főherceg Kisjenőn.

— Lapunk jogosított közleménye. —

I.

Jauner és a fáta.

Valamikor a hetvenes években történt. Egyébként nem lényeges a mikor. Történhetett volna biz az a nyolcvanas években is, a korsó, a bécsi égett direktor, vendége volt a fenségnek Kisjenőn. Csúnya, morózus idő volt akkor. Esett furtum-furt. Egyre hangzott a cup-cup-cap nóta. Csókolódzott a felhő a földdel. Akkor pedig szörnyű fáradtság nehezedik a pillákra. Jaunert is elnyomta a buzgóság egy bársony kerevetén. Edesdeden aludt.

Álmodott. Azt álmodta, jegyet váltott Blahánéval (Blaháné akkoriban „eladó“ volt).

Ő fenségeik kedélyes tréfára vágyakoztak. Mindketten román mezbe bujtak. Ő fensége zsiros opincсот fűzött lábaira, karávt

De — akár veszik ezt tőlünk rossz néven az indítványt tevők, akár nem, kimondjuk leplezetlenül: Ugron Gábor Szentesessel szemben sajátlagos viszonyban van és ez a sajátlagos viszony okozza, hogy az ő diszpolgárságára történt ajánlását tapintatlannak kell mondanunk, aminthogy egyáltalán nem tartjuk szerencsésnek az egész indítványt sem, úgy, ahogy megtétetett.

Hogy miben áll Ugron Gábor sajátlagos viszonya Szentesessel szemben, ezt rövidesen megmondhatjuk. Abban, hogy még nem olyan nagyon régen itt, a szentesi Kossuth-téren követelték rajta szentesi munkások, hogy fizesse meg a téglagyárában végzett, munkájuk, fáradságuk, általa — mint mondták — jogtalanul visszatartott díját és hogy ez a kérdés rendezve lett volna akár akkor, akár később: senki erről semmit nem tud; de ez nem is valószínű, mert mikor ugyancsak Ugron Gábor legutóbb Molnár Jenő dr. társaságában Szentesre jött és itt a Petőfi-szálló erkélyéről a néphez beszélt: ugyanezt a munkabérvételest a tömegből újból hallottuk feléje harsogni.

Kicsi dolognak tetszhet ez a mai válságos időkben, de éppen az olyan nagy dolognak, amilyen a diszpolgárrá

csatolt derekára, darócot borított vállaira. A fenséges asszonyon fenségesen állott a ráncos rágyia, a tulivirágos szuramu, a bogra kötött marama, mely alól fekete fűrtök kandikáltak. Patyolat arcához még szerencsika sem kellett, a román nép ez egyedüli toilet-szere.

E különös jelmezben aztán látogatást tettek a horkoló Jaunernél. Újokban végtelen zajt inscenáltak, akár egy veterán közgyűlésen.

A fenséges asszony korszót zörgetett kezében, a fenséges úr meg egy hatalmas füttykössel döngette az ajtókat.

Jauner tovább álmodott. Most meg azt álmodta, hogy a Stanley-expedícióval jár valahol Közép-Afrikában.

A korszó, melyet a fenséges asszony csörgetett, azt hitte: csörgő kigyó.

Az is volt. Mert mikor felpislogott félálmosan, agyába szállt minden vére. Szemre való fáta, annyi igaz! Formás asszony. Aztán mit keres mellette a pityókos móc? Furcsa vakmerőség! Abba a nyomba beletemette szurtos tetemét egy bíboros fotelebe.

Amit egy részről bölcsen is tett, — cikázott a direktor agyán keresztül a gondolat. Nem csinál galyibát. Most már óvé a helyzet. Mert az a furfangos kacstintás ígér valamit ...

választás, ennek nehéz sulylyal az ilyen kicsi dolgok a mérleg serpenyőjébe és éppen ezeket nem szabad szem elől téveszteni, ha önmagunkat is — a mást megbecsülni akarván, egyúttal a magunk becsülését lerántani nem akarjuk.

Hogy miért nem tartjuk szerencsésnek sem az indítványt abban a formában és azzal a tartalommal, hogy megfűtetett: ezt is megmondjuk.

A város közgyűlésén Tasnády Antal dr. igen szépen és találoan is okolta meg az indítvány magasztos célját. Azt mondotta nevezetesen: hogy az egyfelől politikai tüntetés akar lenni az alkotmányellenes kormányzásnak még a kísérlete ellen is, másfelől pedig hangos, nyílt kifejezője annak, mennyire együtt érez a legmagyarabb vármegye vezérvárosának törzssőkös magyar népe a maga egészségében a parlament többségével, tehát együtt és egyenként azokkal, akik a nemzet igazait védik.

Mindannyiát a védőknek nem tüntethetvén ki, ime a vezéreket választja meg Szentés diszpolgáiraiva.

Ismételjük: szép és találó is volt ez a megokolás. De éppen mert az volt, mondjuk nem éppen szerencsésnek az indítványt és éppen ezért találunk rajta szépséghibát.

A többséget a parlamentben együtt alkotják: A Kossuth-párt, a disszidensek, a néppárt és az újpárt. Kettő ezek közül együftt, már nem képeznek parlamenti többséget. Ha tehát a cél az volt, amit Tasnády Antal dr. a közgyűlésen hangoztatott, — pedig szerintünk is csak az lehetett, — az esetben e négy országos párt látható, ismert vezérének kellett volna a diszpolgárságra ajánlani, nevezetesen Kossuth Ferencet, Andrassy Gyula grófot, — a néppártból Rakovszkyt vagy Zichy Aladár grófot és Bánffy Dezső bárót.

Es hogy ezek után egy hirtelen fordulattal átölelné a fátát, megered az eddig jól őrzött ajakon az ezüst csengésű kacaj, mire Jauner előveszi az összes shakespeare-i tragikum, amit egyetlen színész sem produkált soha: felismeri a helyzetet.

Makogva rebegi:

— Fen ... sé ... ges asszonyom.

Felocsudik erre a becsudálkozott rumuny is és duettban nevetik a megzavarodott vendéget.

II.

Jauner és a kis malacz.

Sztraka úr, a híres szarvasi borbély elhalálozott. De van szakasztott mása Kisjennőn. Gyártja a módos szavakat és borotválja az embereket.

De nemcsak az embereket.

Egyszerre csak azt a különös meghívást kapja, hogy borotváljon le egy süldő malacot.

Különös megbízás, nem tudja mire vélni. Rosszul érezte magát. Derogált neki nagyon. Aki eddig embereket csinósított, most malacznak álljon neki, ronda malacznak, ami még — mivel annyira gyűlöli a tisztaságot — azon csinosan mégis neki fekszik valami piszkos pocsojának.

Annál inkább lett volna ez helyén való, mert hiszen Bánffy báró nem kevésbé szilárdan áll és marad a 67-es alapon, mint a másik két 67-es ellenzéki frakció vezetői, tehát nem lehet arról beszélni, hogy tisztán csak függetlenségi pártiakat akartak kintüntetni.

Nem a békétlenség szítása okán mondtuk pedig ezeket el, hanem jórészt azért, hogy rámutassunk arra is: mily kevésbé volt ezek szerint indokolt a Molnár Jenő dr. diszpolgárra választása érdekében benyújtott indítvány ellen felzúdulni. Mert ugyebár, minket senki sem fog gyanúba a tekintetben, hogy mi a szívünkbe foglaltuk volna Molnár Jenő drt. És mégis azt mondjuk: az ő javára szólott indítványnak volt legalább is akkora, ha nem nagyobb létjogosultsága, Szentés tekintve, mint annak, amely Ugront javasolta diszpolgárra megválasztani.

Ez az igazság. És az igazság nyakát nem csavarjuk ki akkor sem, ha nekünk egyenlőre kevésbé tetszős valamelyik indítvány, mint a másik.

Egyéhként pedig most már vannak diszpolgáraink és megkezdjük a nemzeti ellentállás nagy harcát mi szentesiek is.

Városi közgyűlés. Szentés város képviselőtestülete, Nyiri Antal és társai városi képviselők külön beadványára, rendkívüli közgyűlést tartott június 29-én, a túl a kurcai tanácskozó teremben.

A gyűlés, mint előre jeleztük, politikai megnyilatkozásoknak volt szánva. Három indítványt kellett tárgyalnia. Egyet, mely Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Ugron Gábor és Bánffy Dezső báró országgyűlési képviselőknek a város diszpolgáiraiva való megválasztását célozta, egyet, mely Molnár Jenő drt is a diszpolgárságra ajánlotta és egyet, melynek az volt a célja, hogy az állami adók beszédését és

Jó pénzért mégis megteszi.

A kis kopasztott malacz tréfára volt szánva. Felpolyázták szépen, mint kis gyermekét s elhelyezték a Jauer ágyába. Tetszett a kölyök — malacznak az úri pompa, a tiszta selyemben. Nyöszörgött úgy néha.

Az időből még nagyon kifutotta. A társaság fent az emeleten ölte az időt. Farkoztak. Jauner úrnak sokszor elfogták már a pagáját, ráunt a dologra. Alom nehezedett pilláira. Elkéredzett tehát fel a szobájába. Engedték jó szívvvel, még jó éjszakát kívántak neki, s nesztelenül követte le az egész társaság.

A mint a takarót felemeli, szemébe ötlök a pólyás baba. Mellette nyilván a gyermek származása helye: egy levél. Mohón kapott utánna. Csak ez volt rajta:

»Tied, neveld fel!»

Ez bizony édes rövid, de érthető. Hamar felnyalabolta a kis nebulót s vitte a világhoz. Kiváncsi volt tudni, milyen a ciferblattja.?

Amultan kiáltott fel:

— És rám ütött a gazember! Egyet csipett a pufók orrán. Egyet rikkantott rá a pólyás valami.

Jauner telve volt lelkesedéssel. — Hlsz ez pompás, nagyszerű. Ime a találatum, a zseni. Kinevelem, kitanítom. Virtuóz lesz be-

az ujoncozásra vonatkozó törvénytelen rendelkezések végrehajtását eltiltsa.

A diszpolgárok választásának ötletével lapunk vezető cikkében foglalkozunk behatóan. Itt erre a kérdésre érdemileg újból kitérni, nem tartjuk sem szükségesnek, sem helyénvalónak. Szigoruan megmaradunk hát abban a keretben, hogy a rendkívüli közgyűlés lefolyását rigorózus tárgyilagossággal a következőkben adjuk:

Elnökök: Mátéffy Ferenc dr. polgármester a közgyűlést, a megjelent képviselők üdvözlésével megnyitva, előterjeszti a tanácskozás célját és tárgyát és felhívja a főjegyzőt, Nyiri Antal és társai városi képviselők indítványának felolvasására.

Bugyi Antal főjegyző felolvassa az indítványt, mely minden külön indokolás nélkül javasolja, hogy a képviselőtestület a fent nevezett négy orsz. képviselőt diszpolgárokul válassza meg, s folytatólag előterjeszti a tanács erre vonatkozó határozati javaslatát is, mely a legmelegebb elismeréssel adózván egyetemesen a diszpolgárokra ajánlott hazafias érdemeinek, ennek alapján a bemutatott indítványt elfogadásra ajánlja.

Az indítvány és tanácsi javaslat ellen egy felszólalás volt csupán Joó Károly képviselőé, aki nem kisebbítette az ajánlott érdemeit, de hangsúlyozván, hogy Szentéssel szemben még mi érdemet sem szereztek maguknak; korainak vélte az indítványt és éppen azért az a fölött való napirendre térést ajánlotta.

Tasnády Antal dr. szólalt még föl, pusztán azért, hogy a hozandó határozat birtokon kívül való megfőlebbezhetőségének kimondását tegye indítványba s erre a közgyűlés nagy döntő többsége elfogadta a Nyiri Antal és társai indítványát, majd névszerinti szavazással Tasnády indítványát is.

Ezután Gálffy Sándor indítványát terjesztette elő a főjegyző, melyet a tanács határozati javaslat szintén elfogadásra ajánlott, Gálffy röviden megokolta a maga indítványát, rámutatva arra, hogy Molnár Jenő dr. a város sok ügyes-bajos dolgában

lőle. Micsoda fenomenális hang. A jövő primadonnája.

Az előteremben leskelődő társaság nem tudta már tovább állani: kitört a homéri kacaj.

A direktor úr ijedten ejté el a kis babát.

Annak meg az volt a szerencséje, hogy szálltában valahogy kifúrta magát a pólyából a viczkánczó s rémülten szaladta körül-körül a termet.

Kelletlenül bár, de Jauner is ott nevelt a többiekkel.

III.

A gyámoltalan Körös.

Van egy rakoncátlan gyermeke Kisjendő-Erdőhegy testvér községnek: a Körös. Nem birnak vele. Becsukják magas védgátak közé, (a mennyire a szegénységükből telik) de még azon is keresztül törí magát. Pusztít rémségesen.

Egy esztendőben meg különösen nem birtak vele. (Ha karóba törnek, se tudom, melyik évben.)

Az aradmegyei alispán, (már bocsánatot kérek, hogy a történeti hűség kedvéért őt is megemlítem) szolgabíró volt akkortájt Kisjendőn. Lelkére vette nagyon a veszedelmet.

járt már el, valahányszor erre felkérték, képviselői minőségében, a legnagyobb készséggel és sokszor eredményesen.

Füsti Molnár Lajos ellenzi az indítvány elfogadását, mert arra, hogy Molnár Jenő drt díszpolgárrá válasszák, a nevezettnek még érdemeket kell szereznie.

Tasnády Antal dr. a maga részéről elfogadja ugyan az indítványt, de — kiemelve, hogy az előzően elfogadott indítványnak tisztán politikai demonstráció volt a célja, melybe helyi érzelmi momentumokat belevinni: nem helyén való, — a közbéke érdekében kérte Gállyt, hogy indítványát vonja vissza.

Ez a visszavonása az indítványnak aztán be is következett; de amíg bekövetkezett, közben olyan sajnálatos és sivár jelenetek zajlottak le, melyek Tasnádyt, mint városi ügyészt oda szorították, hogy az indítványozó ellen széksértési keresetet indítson, amire azonban, miután Gálly az általa mondottakat visszavonta és a közgyűléstől bocsánatot kért, nem került sor.

Az utolsó indítvány az adószedés és az ujoncállítás vonatkozó törvénytelen rendelkezések végrehajtásának eltiltására szolt. Erre azt határozták, hogy e tekintetben a megyebizottságot hívják fel intézkedésre.

Mezőgazdasági ipar.

Magyarországban mindenki a nagyipartól s különösen egyik ágától, a textil-ipartól várja a gazdasági élet megjavulását. A búsló magyar végigné az ruhályán s jelentősen azt mondja, hogy a ruha, a melyik rajtunk van, tesz tönkre bennünket, Ausztriának adóunk érte évenként egy félmilliárdot, a mi népünk meg munka híján Amerikába vándorol. Szépek ezek az érzelmi argumentumok, csakhogy nem érnek semmit. Ausztria textilipara 340.000 embert, Németország textilipara pedig 260.000 embert foglalkoztat. Ha Magyarországnak éppen olyan fejlett textilipara volna, mint Ausztriának, akkor legfeljebb 150.000 napszámosnak adna vele kenyeret, de azért a tizenkét milliányi földműves népből épp úgy kívándorolna évenként ötven-

hatvanezer ember, mint ma történik. Neven nevezem a gyereket. Nem a textil és egyéb speciális nagyiparok hiánya okozzák a magyarság nyomorát, hanem a földbirtok gyöngye kiaknázása. Az alábbi sorokban bebizonyítom ezt az állítástom s egyúttal rámutatok azokra a tényezőkre, a melyek egyességedül hivatottak a nép jólétének fokozására. Gondolatmenetem világossága érdekében a gazdasági élet alapelveiből indulok ki.

A termelésnek kétféle nyersanyaga van. Az egyik a levegő szénava, a melyikből a napfény és talajok segítségével a szerves világ termékei rakódnak össze. A másik a tágabb értelemben vett bányatermék (homok, kőszén, érc tsb.) összessége, melyekből az anorganikus használati cikkeinket állítjuk elő. Minden emberi munka, a melyik arra szorítkozik, hogy ezekből a nyersanyagokból olyan használati tárgyakat állítson elő, melyeket az ember direkte elhasznál és elkoport, abszolút produktív munka, míg az emberi munka, a melyik arra szorítkozik, hogy a használati tárgyak előállításához szükséges szerszámokat készítse el, a nemzeti termelés szempontjából csak segédmunka. Egy példa világítsa meg ezt a különbséget. A földműves, a ki a talaj sőiből es a levegő szénavából takarmányt termel, a bérés, a ki ezt a takarmányt az állattal megeteti, a mészáros, a ki a marhát megöli, a tímár, aki az állatbort földolgozza, a varga, a ki belőle csizmát készít, mindmégannyian abszolút produktív munkát végeznek, mert a természetada nyersanyagból, a szénavából, cipőt és húst készítenek. A lakatos, a kovács, a vegyész pedig, a kik az abszolút produktív munkához szükséges szerszámokat, a kapát, kaszát, ekét, gépeket és kémiai segédanyagokat készítik, csak kiegészítő munkát végeznek.

A nép jóléte az abszolút- produktív munkától függ, mert az produkálja a használati tárgyait. Mivel pedig ezek legnagyobb részét szerves, azaz mezőgazdasági termékekből készülnék, végeredményben a nép jóléte a mezőgazdasági munka sikerétől függ. Ha rossz az időjárás, akkor a légkör szénava nem képes átalakulni takarmánnyá, gabonává, pamutá s így nem lesz az állatoknak és embereknek ennivalójuk, a ruhaneműk készítéséhez nem terem elegendő nyers anyag, szóval a mindennapi élet használati tárgyait nem tudjuk előállítani és a nép minden rétegében beáll a nyomor.

Magyarország mezőgazdasági szerves termése évenként, ha jó termés van, körülbelül négy milliárd korona. Ha tehát jó termés van, akkor a tizenkét milliányi földműves népnek van négy milliárd bevétele, az iparban dolgozó abszolút produktív munkásoknak pedig, a melyeknek a sörgyárak, malmok, pékek, hentesek, mészárosok, általában táplálék-szer-gyárak és textil-gyárak, van nyersanyaguk, a mit földolgozhatnak. A tizenkét milliányi földműves nép eladja a termése egy részét s vásárol kalapot, ruhát, cipőt, kapát, kaszát, ekét, bútort, épít pajtákat, házakat, utakat, szóval munkát ad az összes ipari munkásoknak, bányászoknak, kémiai iparnak, vasútnak, kereskedőknek, bankoknak, szóval a termelés minden egyes szervének.

Mennyivel más azonban a gazdasági élet képe, ha rossz termés van, ha Magyarország szerves termelése a rossz időjárás következtében nem négy milliárd, hanem csak kettő. Ekkor a tizenkét milliányi földműves csak feleannyit vásárolhat, építhet mint a jó esztendőben. Az ipari munkásoknak meg nincsen nyersanyaguk, a mit földolgozhatnak, a malmok, a textil-, a tápszer-, a bőr- és a mezőgazdasággal összefüggő összes gyárak szünetelnek s ha még volna is régiebb

nyersanyaguk, nem érdemes földolgozni, mert a földműves n'p nem vásárolépes, nem veszi ruhát, nem épít házat, nem vásárol ekét, hanem megszorítja minden téren a szükségleteit és vár egy jobb esztendőre.

Íme tehát a gazdasági élet lüktető ereje: a szerves termelés. A mezőgazdaság úgy tartja üzembem a gazdasági életet, mint a gőz a lokomotívt. Ebből a gondolatmenetből és hasonlatból kiindulva, vizsgáljuk meg most már a magyar gazdasági életet.

Tegyük föl, hogy valakinek van egy lokomotívja, a mely óránként 80 kilométer sebességgel képes kifejteni, de gazdája nem ismeri a szerkezetét és óránként 40 kilométernél nagyobb sebességgel nem bírja fokozni a gépet. A bajon mindenáron segíteni akar. Nagyobb kényint csnáltat a lokomotíva, a kerécsapágákat ujjakkal helyettesíti, óriási mennyiségű gépalajat ken el, vizsgál meg mindent elkövet, hogy a gép sebességét megkétszerezze, csak arra nem gondol, hogy a gőz feszítőerejét kellene jobban kihasználnia. Ugyanígy járnak el a magyar gazdasági életet. Látnak, hogy a nép jólétét, a gazdasági élet intimitását meg lehetne javítani, de nem tudják, hogy hogyan. Szubvencióval, adóelengedéssel, vám- és tarifakezvezményekkel, kivitelű prémiumokkal s hasonló félszegyelmű morzsahullalékkal akarják a magyar gazdasági életet megeleveníteni, a helyett, hogy oda nyúlának a gőzcsaphoz s a gazdasági élet lüktető erejét, a mezőgazdaságot fejlesztenék ki.

Határozott valóság az, hogy a lokomotív sebességét csak és csakis a gőz feszítő erejének intenzívbb kihasználásával érhetjük el s ha nagyobb sebességgel akarunk haladni, nem az olajos kancsók közt fogunk motoszkálni, hanem a gőzcsaphoz nyúlunk biztos kézzel. Eppen ilyen határozott valóság az is, hogy Magyarországnak gazdasági életének a lüktető erőt az a 4000 millió korona bevétel adja meg, a melyiket a mezőgazdaság produkál. Ha tehát azt akarjuk, hogy ez az életerő nagyobb legyen, akkor nevétséges dolog morzsák után kapkodni és homli tengődő iparágaknak kegyelemkenyeret nyújtani, a melyeknek már ugy sincs meg a természetes gazdasági fundamentumuk, hanem fokozni kell a mezőgazdasági termelést. A lokomotív nem fog végigszaguldani a sineken, ha nincs benne gőz. A gazdasági élet meg nem fog fölvirulni mindaddig, míg nem ad hozzá erőt — a minden gazdaság és hatalom alapja — a termőföld.

Németország mezőgazdasági kifejlődése legyen mintaképünk. A német földbirtokos egy holdon kétannyit termel, mint a magyar s amellett földjei értéke meg termőereje folyton emelkedik. Németországban ott, ahol a mezőgazdasági ipar virul, a földbér hektáronként Mágdeburg és Halle vidékén 170 korona. Boroszól vidékén és nyugati Poroszországban 100—120 korona, a minek ellenében a magyar bérlők hektáronként csak 40—50 koronát fizetnek. A mezőgazdasági iparral kalórtve jár az intenzív gazdálkodás s a sok munkaalkalom révén, a nép jóléte is. S Németország világraszóló hatalmát főképpen mezőgazdasági iparával érte el.

Mind ezt elérheti Magyarország is. Rendelkezésünkre áll 24 millió katasztrális hold szántóföld, 20 millió katasztrális hold rét, kert, szőlő, legelő, 18 millió katasztrális hold erdő s a hozzátartozó milliókra rugó állatállomány. Gyarlóság, hogy ennek az irtózatoss nagy nemzeti kincsnek csak 4000 millió korona az évenkénti produkciója s nem 20 ezer millió. A régi világban mindenki boldondnak deklarálta volna azt, a ki a takácsoktól, lakatosoktól, meg a fazekasoktól

Maga is ott szorgoskodott és lelkesítette a lankadó erőket.

A hatóság számára egy fabódét rögtdönztek szürkületkor; ide vonult a társaság egy része, ha ellenzéki újságnak írnám meg, még bizony azt mondanám: csöndesgetni.

A mi Péter bácsink is ott volt. De az éjen alább hagyott az ellenség haragja, hazament heverni.

Igazába még el sem kezdte az igazak álmát, már megakasztották. Valaki nagyon iparkodik befelé. Kis híjja, hogy az ajtót be nem emeli magával.

Ő Fensége volt: József főherceg.

Megállt az ágy előtt, szalutált és katonásan jelentette:

— Jelentem, kiöntött a Körös.

— Adta gyámoltalanja; — mordult fel Péter bácsi, — ez is akkor merészkedik, mikor nincs jelen a hatóság.

Verner László.

Ujdonságok:

Volle Granadine a legszebb színekben.
 Volle de Soie " " "
 Popeline brillante " " "
 mindhárom 120 centiméter szélességű
 Dús választék gyönyörű skót-selymekben.
 Travers csikos és kockás Tafta-Riche ruhára és bluzra 120 cm. széles Radium és cröppe brillante minden színben — Louis XV. jellegű chiné és Millefluer-selymek — Gyönyörű calpe-, gyöngy- és vásznon huzított-ruhák. Irish csipkék és vászonhímzések. Legújabb! Fekete Reil-taftt 50 centiméter frt. 1.90 stb.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szenásy, Hoffmann és Tsa

BUDAPEST, Bécsi-útca 4. sz.

1905

tavasz és nyár.

Reklámelkek:

Szines suhogó reklámtaft méterenként	frt. 1.35
Fekete " " "	frt. 95, 1.35 1.50
Japáni mosóselyem " " "	frt. —.85
Liberty Sublime minden színben " " "	— .85
Louisiinne brillante " " "	— .95
Fekete ruháselymek méterenként	85 krtól feljebb.
Menyasszonyi ruháselymek m.t.r.-ként 78 "	

várta volna a nép boldogítását, meg jólétét és ma ez az agyrem: alapelve a magyar gazdasági politikának.

Magyarország természeti kincsekben a földgolyó egyik leggazdagabb nemzete. Nincs ráutalva a világ egyik népére sem. A magyar nép megél még akkor is, ha áthidalhatatlan kínai fallal zárják el a többi világtól. És ma a magyar mégis nyomorban él és mégis százezrek vándorolnak el egy más világrészbe. Szent meggyőződésem az, hogy ennek csak a földbirtokosok visszamaradottsága az oka; segíteni tehát csak úgy tudunk, ha erősítjük, fejlesztjük, fokozzuk a mezőgazdasági termelést és a mezőgazdasági ipar megteremtésével hozzáfogunk a föld intenzív kihasználásához.

E. K.

A „Pesti magyar Kereskedelmi Bank“

közhirre teszi. miszerint a „Szentesi központi

Takarékpénztárral“

törlesztéses

jelzálogüzletek

felvétele céljából megállapodásra lépett.

A kölcsönök iránt érdeklődők nevezett intézetnél minden tekintetben kimerítő felvilágosítást és tájékoztatást nyerhetnek.

(1.)

Pesti magyar Keresk. Bank.
BUDAPESTEN.

Ujdonságok

Szentes, 1905. július 2.

— A póttartalékosok behívása. Egy budapesti könyvnyomtatás-laptudósító, állítólag jól értesült forrásból azt jelenti, hogy Bihar honvédelmi miniszter a tegnapielőtti audiencián már előterjesztette a kormánynak ezt a tervét a királynak: Október elsejére be fogják hívni mindazokat az 1903. és 1904. évben besorozott póttartalékosokat, kik besorozottak ugyan, de eddig még kiképzésre be nem hívtak. Annyi póttartalékosot fognak behívni, hogy minden századnál a rendes ujonclétszám (századonként 45 ember) meglegyen. A póttartalékosok csupán a nyolcheti kiképzési időt töltik ki és november 23-án már hazabocsájtják őket. A közös hadseregűl jelenleg szolgáló harmadéves katonákat, a honvédségnél a másodéves katonákat nem bocsájtják haza október elsején, hanem benntartják december 31-ig és csak január elsején szabadságot adják nekik. Hogy azonban a katonai létszám folytonosan meglegyen, a most októberben kiképzendő póttartalékosokat 1906. január elsejére újabb behívják 28 napi fegyvergyakorlatra. A 28 napi fegyvergyakorlat eltelte után 1906. év február hónap elsejére azokat a póttartalékosokat hívják be, kik mint „főlétszámúak“ osztottak be a póttartalékba. Ezeket „kivé-

teles tényleges szolgálat“ címén fogják behívni és kiképzésük után is mindaddig fognak tényleges szolgálatot teljesíteni, amíg csak az ex-lex meg nem szűnik és a rendes sorozás útján besorozott 1905. évi évfolyamosok fel nem váltják őket a tényleges szolgálatban. A hadkiegészítő parancsnokságok a jövő héten fogják megkapni ez irányban a szükséges rendeletet.

Ezzel szemben Bécsből azt jelentik, hogy a könyvnyomtatás híre nem igaz. Rendkívüli behívókat seki sem tervez. Egy korosztálynak be kell vonulnia kiképzetésre és fegyvergyakorlatra s ezt be is fogják hívni. Egyébről nincs szó.

— Tisztújítás Csongrádon. A szomszédos Csongrádon június 29-én tartották meg az általános községi tisztújítást, T a s n á d y Imre járási főszolgabíró elnöklése mellett. A tisztújító közgyűlés az alkalommal bírónak Ludrovai T ó t h Istvánt, másodbíróként Drag on Károlyt, közpénztárnoknak Gilling er Lajost, adószedőnek L á s z l ó f y Lászlót és közigyármánként rázsonyi P a p Gedeont választotta meg, akik közül a két bíró és a közigyármán függetlenségi pártiak. A négy tanácsbeli állásra négy szocialista lett beválasztva.

— Milyen időnk lesz? Meteor jelenti: Június hó végével a sok csomópont e nyári hónapot, mint azt jeleztem, hűvössé, felhőssé, helyenkint csapadékosá tette, minek következtében a meleg nyári idő éppen nem érvényesült és mivel még a következő napok közt is több a csomópontos, így a nyári állandóbb meleg idő beállta inkább csak július hónapra marad, annál is inkább, mivel a június 30-ki csomópont is hűvös jellegű a bolygók részéről. A napon június 22-én volt egy nagyobb kitérés, mely a zivataros, több helyen egész a felhőszakadásig menő bőséket nagyobb mérvben csökkentette és nem engedi, hogy a hőmérséklet lehűlése még nagyobb legyen. A megfigyelések szerint csak hirtelen keletkezett felhőzetből jött május és június hónapokban kiadó eső, tehát zivataros vagy felhőszakadásos jellegű volt a legtöbb csapadék. A lassan buruló, elterjedő felhőzetből alig tudott szemtelő esőnél több fejlődni, ami feltűnő jelenség, mert az év egész eddigi szakában tapasztalható. Július hónap csomópontjai már melegebb jellegűek a bolygók részéről is és ha a napon kitérések lesznek, úgy e hónapban a meleg nagy mérveket fog öiteni. Csupán a hónap közepétől, a 19 ki csomópont hatáskörében remélhető lehűlés, esetleg széllél, vagy esővel. Zivataros esők helyenkint várhatók 1—16-ka között, de egészen véve inkább a száraz, meleg időjárás érvényesülésére van kilátásunk, úgy, hogy a nyár átveheti ebben a hónapban teljes mértékben az uralmát.

— Gyermekek-szinielőadás. Az izraelita elemi népiskola csütörtöki gyermekelőadását, melyet az egyház újonnan építendő iskolájának alapja javára rendeztek, mindenképpen megérdemli, hogy most, utólag is megemlékezzünk róla néhány méltató sorban. Mert ez az előadás jóval túlemelkedett a gyermekszinielőadások szokásos sablonján és a nagyközönség, mely a nézőteret csaknem egészen betöltötte s amelynek érdeklődését az előadott három kis egyfelvonásos gyermekszínmű a legnagyobb mértékben, mindvégig lekötötte, méltán adózott az előadó kis művészeknek folyton fokozódó és sűrűn felhangzó lelkes éljenzéssel és tapszal, mert minden egyes szereplő kitűnően állta meg a helyét, sőt gyerekek annyira kiváltak, hogy játékuik és hangsúlyozásuk bizony hivatásos színész-

nek is becsületére vált volna. Hogy a gyermekek ilyen kitűnően voltak szerepeikre bantitva, ez mesterüket, D e z s ö f f i László színiskolai növendékét dicséri, aki most bemutatja, hogy nemcsak jó színész, de jó rendező is válik majd belőle. Az előadás az új iskola alapja javára is szépen jövedelmezett.

— Július. Most már csakugyan elérkezett a nyár. Egészen benne vagyunk a forróságban, csaknem türehtetlen a meleg. Mindenféle könnyű nyári ruhákat lehet látni, egyezőval, csakugyan atalalkutunk trópusi égvői lakosokká. Aki teheti, a fenyvesek közt keres menedéket és üdülést. Akiket pedig idekötnék viszonyai a forró háziorokhoz türelmetlen várják az estét. Mázászámmra fogy a fagyalt, akószámra a jegeskáv. Cak aztán kárt ne okozzon ez a forróság, úgy mint tavaly. Semmi kifogásunk a nagy meleg ellen, hiszen így van ez rendjén. De persze, szükesség van gyakori és alapos záporosokra, nehogy a növényzet lesüljön, ember és állat eltikkadjon.

— Az új társadalmi jelszó. Szivekbe legyökerezett, a legnemesebb érzés melegeből fakadt egy új társadalmi jelszó: a t ü d ö b e t e g e k m e g m e n t é s e. Jölesd érzéssel irunk arról, mert részben szünetlen való agitációnknak nagy sikere, hogy a népméltos érdekében a mi pátriánk is egy erőteljes társadalmi mozgalom indul meg. Előkelő úraszonyok vállalkoznak rá, hogy házról-házra járjanak a József kir. herceg Szanatóriumi-Egyesület elé szárvával, melyen a társadalom jobbjai kérnek minden jó szívet: lépjének be négy, vagy két koronás évi tagsági díjjal abba az emberbaráti ligába, amely liga a tüdőbetegek mentése, a nagy embermentő cél és veszedelem elhárítása zászlóját lobogtatja. Néhány adat közölhetünk is már a liga eddigi munkájának sikereiből: B a j á n rövid időn belül százot fölül tagot toborozott négy lelkes úrnő: Hegedűs Aladárné, Koller Imréné, Alföldy Lajosné és Lemberger Arminné úrnők; Sternberg Albertné Hatvanból 40, Jesszenszky Sándorné Brassóban 78, Lakner Emi Ujverbászban 52, Koller Sándorné Veszprémben 38 tagot gyűjtött. És ki tudná igaz elbeszéli, hiszen ezek és ezek sorakoznak az embermentő ligába. És így van ez jól. Így érünk célt. Isten áldása legyen a nemeseen érző, ügybuzgó asszonyok minden lépésén.

— Mammutfej a Tiszában. Négy tiszai halász: Gulyás István, Gulyás János. Balogh Ferenc és Csabi Mihály a napokban egy óriási mammutfejet halásztak ki a Tiszából. Az óskori állat koponyája már többször akadt a halászok hálójába, de mindig szétszakgatta a hálót, Most aztán a halászok egy olyan erős hálót készítettek, mely néhány métermázsát elbir s ezzel sikerült az óriási állatfejet felszínre hozni. A rendkívül érdekes lelet méretei a következők: egy-egy szemgödör átmérője 20 centiméter; az orrlyuk 13 cm.; a fogaik 20 cm. szélesek és 9 cm. vastagok. A fejcsont hossza 1 méter és 46 cm.; alsó részének szélessége 92 cm. A nagyarányú koponyát egy veszedelmes, mely örvényből halászták ki s az egész vidék lakossága csodájára jár.

— Takács Zoltán bankói. Többen és többször érdeklődtek már, hová lettek azok a hamis bankók, melyeket a szegedi Csillagbörtön egyik leghíresebb rabja, Takács Zoltán gyártott a büntérszávaival együtt. Altalános az volt a hiedelem, hogy a hamis pénz megsemmisítették. Pedig nem így van. Egy fővárosi lap közleményéből megtudjuk ma, hogy Takács Zoltán és Orovetz János mezőtúri gazda, a főincos bankóit megtisztelő kitüntetés érte. Nem egették el és nem semmisítették meg ezeket, hanem az Osztrák-Magyar-Bank múzeumában őrzik — kiállítási

tárgy gyanánt Pedig ezek a bankók a kevésbé sikerült hamisítványok közé tartoznak. Erdős, hogy maguk a bankok is hamisítanak. Ezek persze törvényes hamisítások. Kísérletet tesznek a többi külföldi bankok jegyének utánzására, hogy az ilyeneket aztán megvizsgálják. A technikai kvalitásait illetőleg. Az eredmények valóságosan megdöbbentők. Így például látni ebben a múzeumban szábrubeleket szírványos nyomással, amelyek a legalaposabb nagytöveges vizsgálattal se lehetett a valódiaktól megkülönböztetni. Az utánzatok, amelyeket a bank természetesen sokszoros zár alatt őriz, olyan tökéletesek, hogy még a bank-kémikus se tudja később a maga művét megkülönböztetni az eredetitől. Persze, egészen mások is az ő eszközei, mint a Takács Zoltánoké és egyéb primitív igazhiamisítókéi.

Üdvös-megtérés az orvosi tudományban. Igen érdekes és a szenvedőknek rég kívánatos megtérést észlelünk egy régi orvosi elméletéhez egy fővárosi orvosi gyógymódjában, amely feltűnően kedvező sikerei révén a társadalom legjobb és legműveltebb köreiben gyorsan polgárjogot nyert és rohamosan terjed. Ezen gyógymód a vérgyógyítás (Hemopatia), amely kizárólagosan a vér gyógykezelésével gyógyítja a neurastheniát és egyéb idegbajokat, astmát, gyomor-, szív-, és vesebetegséget a köszvényt, még pedig sokkal tartósabban és biztosabban, mint bármely más újabb gyógymód vagy gyógyfürdő. E gyógymód megalapítója dr. Kovács L., fővárosi orvos, aki az évezredekben át uralkodó humoropathologia elveit visszavetve, csakis a test medvéinek közös elváltozásaiban keresi a betegségek keletkezését és ezeknek gyógykezelésében a beteg szervek gyógyulását. Elért bámulatos eredményei tudományos hitelét legényesebben igazolják, mert néha a legvalóságosabb betegeket is rövid idő alatt tartósan rendbe hozta. Dr. Kovácsnak Budapest V, Váci-körút 18 sz. I. em., egy e célra szolgáló rendelő intézete van, ahol naponta fogad betegeket Mindazoknak, kik a fent felsorolt bajok egyikében szenvednek, igaz szívvel ajánljuk a vidékünkön is elismert hírneves szakutódhoz fordulni, mielőtt valamely gyógyfürdőbe mennének.

Az egyetemi hallgatók »Szentesi Kör«-e. I. hó 5-én, szerdán délután 5 órakor, saját helyiségében (Központi szálloda I. emelet, 7. ajtó) rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai: A vizalmi bizottság jelentése és — esetleges indítványok tárgyalása.

Zene a vasúti vendéglőnél. Ma és minden vasárnap megünnepelem Ambrus kintő cigányzenekara a vasúti vendéglő elkerített helyén játszik.

Ha ideges, nincs étvágya, vagy nem tud aludni, használja a Krieger-féle tokaji china vasbort, mely páratlan a maga nemében, mert valódi 5 puttonos tokaji borból készül, kellemes ízű, erősít, tisztítja és gyaparkítja a vért. Kapható a Korona-gyógyszertárban, Budapest, Káivintér. Kisüveg 3 korona 20 fillér, nagy 6 korona. Pósti szétküldés naponta.

Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja hogy az egészséges ember szervezetnek naponként egy liter vizre van itatási szüksége, az a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószereül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csírája is bejut, fontos, hogy itatul olyan vizet használjassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megoltni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa. Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai Agnesviz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodszor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. Ps végül, minthogy a gyomrot alkalmasan igazítja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai Agnesviz fogyasztását különben is főként tavaszzal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis

a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gomojaitót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, amitől a mohai Agnes-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol kór tünetei, amelyeket a mohai Agnes viz mérszartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb sztlés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, akiknek a mohai Agnesforrás fogyasztás azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyon fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Agnes-forrás különösen olcsón kapható. (A.6-1)

Hirneves budapesti és külföldi tanárok gége, légső, tüdő, gyomor, bél, vese, máj és hólyagbántalmaknál a Málnási Siculia artézi gyógyforrás természetes alkalikus sós-savanyú vizét minden eddig ismert ásványviznél jobbnak minősítették. Főraktár Budapestben Lux Mihály droga üzlete IV., Múzeum-körút 7. Telefon 672 és minden nagyobb városban. Tessék a »Siculia« névre figyelni!!

A Balassa-féle valódi ugorkatej a leg-hatásosabb szépitősszer, mely mint a tapasztalat bizonyítja, minden hólygnek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt 2—3-szori bekenés után kisimítja, ünömítja az arcbőrt és teljesen eltávolít seplőt, bőrfoltokat, pattanást, mitesszt stb. arcáztatálanságot, a nélkül, hogy a bőrnék ártalmára volna. — Üvege 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor., puder 1.20 és 2 kor. Kapható a gyógtárakban. Postán küldi a készítő Balassa K. gyógyszerháza Budapest-Erzsébetfalva.

Most vettünk 2000 Smith Premier író-gépet. Akadémiánk részére vettük ezen gépeket, hogy alkalmat nyujthassunk minden tanulóknak, hogy a gépirást szabad idejében gyakorolhassa. A »Smith Premier« írógép azért választottuk, mert 12 évi tapasztalat arra tanított bennünket, hogy ezen írógép minden tekintetben a legnagyobb igényeket is kielégíti. Strayer's Business College, Inc. Strayer Kereskedelmi Akadémia r. t. Philadelphia,

Közgazdaság.

A cs. kir. szab. Adria biztosító társulat az 1904. évi üzleti jelentése és számadásai, melyek folyó évi április hó 26-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazák. Az életbiztosítási osztályban 52,113,581 korona biztosított tőkéről szóló 8875 ajánlat nyujtatott be, melyek ellenében 46,007,932 korona biztosított tőkéről állítottak ki kötvények. A biztosítási átlag 1904. december 31-én kerek 295 és fél millió tőke és 758,052 korona járadékra rugott, minélfogva a tőkebiztosításnál 19,511,076 korona tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 12,451,993 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkék 6,334,142 korona kifizetését igényelték. A kamatból leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az idei 100,000 koronát tevő átutalás folytán 1,800,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtételei, a fenti 1 millió 800,000 koronával együtt, 1904. december 31-én 81,752,775 korona 43 fillért tettek ki s a múlt évhez viszonyítva 5,408,662 korona emelkedést mutatnak.

A tűzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 21 millió 965,845 korona, a betöréssel lopás elleni biztosítási ágazatban 302,809 koronára rugott; ez utóbbi három ágazatban visszbiztosítások címén 10,647,564 koronát s kárkért 17,727,451 koronát és a visszbiztosítók részének levonása után 9 millió 287,382 koronát fizettek ki. A díjbiztosítók díjtartalékai tisztán, azaz a visszbiztosítók részének levonása után 337,187 koronával 7,355,815 koronára emelkedett. Az értékpapírok árfolyamának emelkedése folytán elláított többérték az árfolyam ingadozása tartalékba utaltatott at. Az alapszabályszerű levonások után fennmaradó nyereségből részvényenként, úgy mint tavaly, 130 korona osztalék kerül kifizetésre. A társulat tartalékai 1904. december 31-én — a kártartalékok tekintetbe nem véve — 95 millió koronával többet teszen és pedig:

díjtartalék (visszbiztosítók részének levonásával) 81,352,182 korona, kamatból leszállítására szolgáló pótdíjtartalék 1,800,000 korona, nyercmentyartalék 7,489,914 korona és árfolyam ingadozása tartalék 4,414,415 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és ellátási és takarékpénztára összesen 1,575,515 koronát teszen.

Nyíltér.

MIT IG YUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a mohai

AGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha a gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kötly.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt

Használjuk a mohai Agnes forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másféltetésnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltölt viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

KEDVELT BORVIZ. — KEDVELT BORVIZ.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár Szentes város és vidékére Ifj. Kovács Sándor és Eisler Lajos uraknál. ugyanitt ingyen kapható az Agnes-forrás diszes kiviteli ismertető füzet. 12—6

Felelősszerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Társzerkesztő: **MATEFFY LÁSZLÓ**
Kiadótulajdonos: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

ELVESZETT

egy fehér-barna foltos »Welb« névre hallgató, vágott farkú, him, **angol vadászkutya.** — Megtaláló, a tartásdíjon kívül, 20 korona jutalmat kap. Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

CSÉPLŐ SZÉN.

Legjobb minőségű cséplő szén jutányos árban kapható:

SARKADY N. FERENCZ

kereskedőnél.

3- -1

Sarkady Nagy Ferencnek a bökényi kaszálója örök áron eladó. — Értekezni lehet III. tized 133. szám alatt.

Pályázati hirdetmény.

A szentesi iparos tanoncz iskolai bizottság 1905. évi június 29-én tartott ülésének 10-ik számú határozata értelmében a szentesi iparostanoncz iskolánál 200 koronával javadalmazott igazgatói, egyenkint 300 koronával javadalmazott öt óraadó tanítói, egy 400 koronával javadalmazott rajztanítói állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak tehát mindazok, kik az iparostanoncz iskolai szervezet 53. és az 56. §-nak 2-ik pontja értelmében ez állásokat elnyerni kívánják, hogy kérvényeiket f. é. július hó 9-ik napjának déli 12 órájáig Molecz Lajos bizottsági elnök-höz nyujtsák be.

Szentes, 1905. június 30-án.

Szabó Lajos
biz. jegyző.

2—1

Eladó gazdasági eszközök.

Özv. Czukor Emilnének több rendbeli gazdasági eszközei eladók a Petőfi utcában lévő házában.

Özv. Weisz Bernátné

Kossuth-utcai házában egy — fodrászüzletnek is kiválóan alkalmas, szép üzlethelyiség, az udvaron pedig egy bútorozott szoba kiadó és azonnal elfoglalható.

Ertekezhetni ugyanott, a tulajdonossal. 6—3

Védjegy

Ügyeljünk a „Carbogen“ névre! erősít. — Vérkeringési zavarok, szivbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek, valamint rheumatismus eseteiben kiváló hatásuk.

Legegyszerűbb elkészítési mód! HASZNÁLATI UTASÍTÁS minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő 1 kor. 80 fill. 10 fürdő 16 korona.

Kapható: Ifj. Várady Lajos gyógyszerárban Szentes.

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve

CARBOGEN

Törv. védve

Tökéletes szénsavas fürdők házi készítéséhez

Tanárok és orvosok által elismerve.

Igen kellemes, pezsgő-fürdő: frissít, üdít, vértisztító, vérkeringési zavarok, szivbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek, valamint rheumatismus eseteiben kiváló hatásuk.

Legegyszerűbb elkészítési mód! HASZNÁLATI UTASÍTÁS minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő 1 kor. 80 fill. 10 fürdő 16 korona.

Kapható: Ifj. Várady Lajos gyógyszerárban Szentes.

Szabadalom.

Szabadalom

Bagaria molyppapír

120 cm. széles, méterje 50 fillér leg-tisztább és legbiztosabb

molyóvöszer.

Ruhaszekrények és ládák beteregetésére, posztó, szőrmeruhák, selyemmel és bársonnyal bevont butordarabok betakarására.

Mindenütt kapható:

Detsinyi Frigyes, Budapest,
a fekete kutyához.

Szabados Józsefnek a szentesi határban Mucsiháton levő Jurenák Berta-féle 80 hold szántó tanya-földje kedvező feltételek mellett eladó, esetleg hasznbérbe kiadó. — Értekezni lehet a tulajdonossal Ksztmártonban, érparti lakásán. 10—7

Vezerző: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valami káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kules“-szappant.)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadóság, a melyet Schicht-szappannál észlelhetünk, lágyága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő. 19—1 I. Milliószer kipróbálva és kitünőnek bizonyult!

Aradi Bútorkészítő Iparosok Szövetkezete

(mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy ARADON levő helyiségünket f. év március hó 15-től kezdve tetemesen megnagyobbítottuk és azt Atzél Péter-utca 3. szám alá, a színház főbejáratával szemben helyeztük át.

Állandóan raktáron tartunk kizárólag az egész országban jó hírnévnek örvendő aradi iparosok által készített munkákat a legtitészerűbb és legjobb kivitelben.

Elvállalunk teljes lakásberendezéseket, továbbá kávéházak, fürdők, szállodák és irodák berendezését.

Kivánatra rajzokkal és tervezetekkel szolgálunk, esetleg megrendelések átvétele végett üzletvezetőnk:

Székely (Spitzer) Ferencz úr, ki e téren teljes jártassággal bír és aki a csabai Reisz és Porjesz cégnél 8 évig működött, rajzokkal és mintákkal felszerelten, a nagyérdemű közönség kényelmére odaítázik.

51—18

Kiváló tisztelettel:

Aradi Bútorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

LEOPOLD GYULA
 hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64.

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
 olcsón és a mellett még
 kiválóan és elegánsan ruházkodik.
Saját érdekében
 kérje ezért dűstartalmú
 a lista-gyűjteményünket,
 melyet megkínálunk végezt
 ingyen és bérmentve küld a
WIENER MODEN UNION
 Bécs, I., Schottenring 10.

VÉRSEGENYSÉG. ÉTVÁGYTALANSÁG. IDEGESÉG
 gyógyítására és gnyeg gyógyulésére a legbiztosabb készítmény a
KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.
 Valódi tokaji borból készült, többé nem tévesztendő össze más
 készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
 Kis üveg ára 320 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszárakban
 Postán küld: **HORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Málvín-tér.

Császárfürdő
 téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
 Prospektus kívánatrinyen és bérmentve.
 200 kényelmes lakozószobával.
 A legszolidabb kezelés.

SZIMON ISTVAN FELE
GYÖGYEREJÜ SÓS-BORSZESZ
 MINDENÜTT KAPHATÓ

Szönyegek
 takarók
 függönyök
 csipkefelhúzóknak
S. SCHEIN os-és kir.
 ház S. SCHEIN os-és kir.
 WIEN, I. Baumarkt 12.
 Dűstartalmból képez
ARÉGYZER ingyen és
 bérmentve.

Ón nagyon időnek látszik!
 Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács
 kőspásztája
 3 nap alatt
 biztosan hat.
 Félegyár. 17.
 Dr. Kovács
 Gyógyszár.
 Pécs, Gyár-t. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁJLODA
 Budapest, VI., Váci-körút 23. sz.
 200 szoba 270 kűdi fejlethez kizárólagos és világhí-
 réttel rendelkező. Fűrdő, elegáns kűtő, étterem és
 szórakozás a bárban. Vilamos vasúti megállóhely az
 osztra pályaudvarok és hajók leté.

"SMITH PREMIER"
 képviselők kerestetnek.

SMITH PREMIER No 5
 képes árjegyzék ingyen.

AVILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

BALASSA FELE UGORKATE
 Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt
 ráncok is eltűnnek az arczról
 a valódi angol
 használata által.
 Egy üveg ára 2 korona.
 Hozzá ugorkaszappan 1 k. pűder 1.20, K
 Fűszéköl- desi hely: **BALASSA KORNÉL**
KATZER részv. társaság
 megóvó-intézeté
 az elsők és legnagyobb.
 1/2 millió részvény-
 tőke.
 Budapest, Ó-utca 42, 44 (sa-
 jál. t. sz.) 43, 46, és Uj-utca 43.
 Katzer szőrmeárú az egész világon el vannak
 terjedve és isírogva.

KISS SZERENCSEJE NAGY
 VÁSÁROLJON CSAK
KISS-FÉLE
SZERENCSE-SORSJEGYET
KISS KÁROLY és TÁRSA
 BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

1000,000

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
 kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyó-
 ghatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélszátorna hurutos bántalmainál, egy-
 szintén a húgy és lvszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol
 továbbá a belek atoniája és a hasi vérbőségű eredő májbajok ellen. A „Siculia”-forrás
 belső használatának fürdésével való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek
 idült izmágyainál. A tüdőgümők kezdelésese esetében, valamint a gümős-görvényes
 nyírkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célészervi segédeszköz képez az elhíz-
 és idült közvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán
 számolt tarthat az orvosok figyelmére.
 Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,
 egyetemi tanár, középiskolai tanár, a M. Tud. Akad. tagja, orv.-
 sebész és kűzleti tanácsos. „SICULIA” természetes szűsárvízű gyár. a MÁLNÁSFÖRDŐN Hármaszék-
 ny. Cím: SICULIA, MÁLNÁSFÖRDŐ. Fővárték Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
 Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénágy szab. Árpád
RAJZ-ESZKÖZ
 az összes közép-
 iskolákban a legjobban be-
 vált
MAGYAR KÖRZÖ
 MINDENÜTT KAPHATÓ.

A málnási „Siculia gyógyforrás” főraktára és vezérképviselője: Csongrád, Csanád, Békés, Torontál, Bácsbodrog megyék és Pestpilis-Soltkiskun megye déli részére.
 Freyberg és Türk ügynökök SZEGEDEN. Kapható: gyógyszertárakban és fűszerüzletekben. BUDAPESTEN.
 Főraktár: LUX M. drogueria.

Alapították 1888. Cs. kir. szab. Adria biztosító társulat. Alapították 1836.

Főmérleg (A.) Életbiztosítás. Mérlegszámlák 1904. december 31-én. Főmérleg (B.) Elemi biztosítás

VAGYON	korona	fill.	TEHER	korona	fill.	VAGYON	korona	fill.	TEHER	korona	fill.
Ingatások	7.393,400	—	Külön nyereg-értékek	2.000,000	—	Résvényesek váltói	4.900,000	—	Alapítók	8.000,000	—
Értékpapírok	63.126,347	—	Rendelkezésre álló tartalék	300,000	—	Készpénz Trézorban és a kép- vielőeségekél	477,351	13	Nyereg tartalék	3.113,341	72
Fenti értékpapírok 1904. decz. 31-ig járó kamatai	590,371	93	Árfolyam-ingadozási tartalék	3.548,905	68	Hitelintézetek, tak.-pénztárak és bankoknál elhelyezett tőke	4.909,013	13	Rendelkezésre álló tartalék	1.400,000	—
Pénzügy-közf. oszlopok	3.242,960	—	Dűjtartalékok	70.434,353	74	Hitelintézetek, tak.-pénztárak és bankoknál elhelyezett tőke	983,790	—	Árfolyam-ingadozási tartalék	869,509	16
Költségek állami biztosítókál	1.858,498	59	A kamatisó le- számláltatás (a viszont- számláltatás díj- tartalék és a díjtartékok levonásával)	1.800,000	—	Értékpapírok	9.808,320	—	Tűbizt. díjtartaléka	7.355,818	94
Szénágy-költségek	6.351,320	18	Fürdő- és szállásdíjak tartaléka	3.329,268	45	Változó készlet	38,597	50	Szállítmány-bizt. díjtartéka	145,986	45
Használati kiadások és törlesztések más biztosító- intézeteknél	58,473	43	Dűjtartékok	888,588	87	Fenti értékpapírok 1904. decz. 31-ig járó kamatai	684,144	98	Bétkötés lopás elleni bizt. díjtartaléka	116,814	65
Költségek más biztosító- intézeteknél	90,770	38	Dűjtartékok	3.292,268	45	Változó készlet	38,597	50	Fűgőg. kárk. tartaléka	993,117	—
Különféle ügynökségek	1.350,899	38	Biztosító- tartalékok	50,000	87	Költségek más biztosító- intézeteknél	31,149	99	Fűgőg. kárk. tartaléka	993,913	74
Különféle adóak	67,241	45	Biztosító- tartalékok	68,329	88	Költségek más biztosító- intézeteknél	227,276	76	Fűgőg. kárk. tartaléka	191,439	54
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—	Biztosító- tartalékok	496,349	68	Különféle adóak	524,139	14	Fűgőg. kárk. tartaléka	10,364	04
Lejár.	—	—	Biztosító- tartalékok	524,139	14	Lejár.	—	—	Fűgőg. kárk. tartaléka	988,913	72
	84.012,076	23		84.012,076	26		37.887,192	—		97.878,339	70

* 3.189,914-53 K. r. garapálva.

Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában.
 Báró Podmaniczky Frigyes, intéző. Lechtenberger I., vezérlikár. Frigyesy M., útkér.

Főügynökség Szentesen: Fränkl Albert.

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM

Ezen balzsam belseg hat. Tulajdonságai: **1. Utólérhetően hatású gyógyszer a tüdő és a mell betegségeknél, enyhíti a katarhust, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az idültté vált ilyen betegségeket is.** 2. Kitűnő hatású torokgyulladásnál rekedtségnek és minden torokbetegségnek stb. 3. Mindenféle lázt alaposan elűz. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörcsöt.

Kolkát és csikarásokat. 5. Megszünteti a fájdalmát, gyógyítja az aranyerét és hemorhoidot. 6. Hátó és vérztető hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melanckoliát, erősíti az ét- és vágyat és az emésztést. 7. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lukas fognál rossz szagát. 8. Kitűnő szer férgek, szájbetegségnél, megszünteti a felbőgögést és a száj és gyomor rossz szagát. 9. Kísérlet nélkül bizonyítottan a pánthika gilisztal epiheszia és nehézkor. 9. Kísérlet nélkül bizonyítottan a pánthika gilisztal epiheszia és nehézkor. 9. Kísérlet nélkül bizonyítottan a pánthika gilisztal epiheszia és nehézkor. 9. Kísérlet nélkül bizonyítottan a pánthika gilisztal epiheszia és nehézkor.

Schutzengel-Apotheke des A. THIERRY in Pragreda bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védjeggyel, vétele és újra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van, mindenek előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi

THIERRY-féle centifolia-kenőcs

ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves, gőggyel, lthatatlannak tartott consztú teljesen meggyógyult, utjabban pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtétet fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását nyer: a gyermekágyas asszonyok mellgyulladásánál, mellkém. nyedésnél, orbáncnál, mindenféle régi bajnál, nyílt láb vagy csontnál, sebeknél, sós csúz, dagadt láb- nál, még csont száznál is; ütöt-, szürt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; minden idegen test kive- véására, mint üveg- és faszálknak, honok vágószere, tüske sib; minden fekélynél kelevény, karbunkulus, vadképződményeknél, még ráknál is, uj és körömméregnél, hólyagnál, sebesező lábnál mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegek fekvés okozta fölsebesedésnél kelésekénél a nyakon, vér- kelésekénél, a gyermekek fülfolyásánál és sebeinél stb. Legjobb szer rovarcsipés ellen, tyúkszem ellen. A doboznál kevesebb nem küldetik. Sztéküldés csak a pénz előleges beklüldése ellen, vagy utánvétel 2. tégely ára 3 kor. 60 fillér. Minden tégelyre be kell egyeztetni a cég nevének „Schutzengel-Apot- heke des. — A. Thiery in Pragreda. Egyedül beszerzési forrás: Schutzengel. Apotheke des A. Thi- erry in Pragreda bei Rohitsch.

Teljes meggyőződést szerzhet rögtön arról, hogy Thiery A. gyógyszerész bal- zsam a centifolia kenőcs mebecsülhetetlen szerek, ha megszerzi a császári tanács adót, mely több ezer eredeti hálaíratot tartalmaz. Ezen könyvecske megkül- dése bérmentve és ingyen tört-nik a Balzsam megrendelése, vagy külön kifejezett kívánáság esetén. A balz- sam megrendelői a könyvet megkapják díjtalánul mellékelve. Az én egyedül valódi készítményeim hamisí- tóit és a hamisítványok árúsitóit kérem megnevezni, a büntetőörvényes intézkedések megtétele végett. **Raktár Budapestben, Török József gyógytára és D. Egger Leo gyógytára. Vértes L. Lugos, valamint minden gyógyszerárban.** 3—38

Érsek Imre I. t. 698. számú sarok-hása, mely alatt szép nagy pince is van, bármiféle üzlet- nek alkalmas, olcsón eladó.

Törlesztéses kölcsönt

98 százalékos árfolyamban, melyben a közvetítési díj már bentfoglal- tatik, nyújt a nagyszabedű takaré- pénztár következő feltételek alatt:

- A) Csak földbirtokra és 30000 koronától kezdve 50 évre, 100 félévi részletekben, minden 1000 korona után 26.11 fillér.
- B) Földbirtokra és szilárd bérházakra 20000 koronától kezdve 50 éves 100 félévi részletekben, minden 1000 kor. után 27 K. 16 f.
- C) 10000 koronától kezdve
 - a) 82 félévi részl. 1000 k. után 29.60 f.
 - b) 70 » » » » » 31.08 f.
- D) 2000 koronától kezdve
 - a) 80 félévi részl. 1000 k. után 31.84 f.
 - b) 50 » » » » » 37.47 f.
 - c) 20 » » » » » 75.05 f.
- E) 1000 koronától kezdve
 - a) 64 félévi részl. 1000 k. után 34.98 f.
 - b) 46 » » » » » 39.81 f.
 - c) 36 » » » » » 45.05 f.
 - d) 30 » » » » » 50.09 f.

Kereseteket elfogad és közvetít dr. Krisháber Mór Orosházán, aki egyszersmint minden felvi- lágosítást nyújt. 52—25

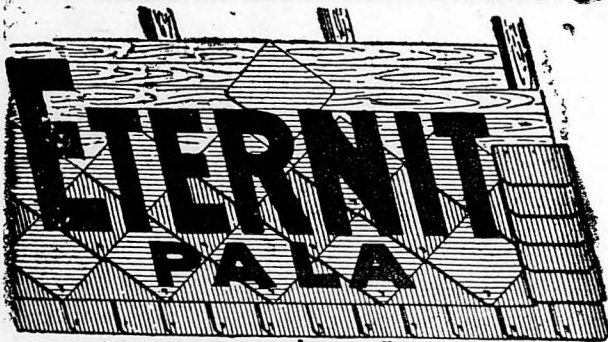
Kiadó vagy eladó ház.

III. t. 33. szám a Nagy Aron-féle ház- ban egy 3 szobából álló úrcai lakás mellékhelyiségekkel együtt kiadó, esetleg az egész ház örök aron eladó. Ertekezhetni dr. Péter Albert ügyeddél

Eladó föld.

Berényi Jánosnak a kórház alatt levő alsórtéi három hold tanyaföldje eladó. Ertekezhetni a helyszínen vagy Horvát János előfogatos úrral vasár- napokon.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS

BUDAPEST-VI., ANDRASSY-ÚT 33.

Eladási hely Buk Adolf urnál Szarvason.

**Legjobb
szépitőszert!
Hölgyek
részere
nélkülözhe-
tetlen!**

A női szépség
előérésére, tökéletesi-
tésére és fenntartá-
sára legkitűnőbb és leg-
biztosabb a vegyítzsta,
sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmazó, telje-
sen ártalmatlan, minden
gyógyszertárban, dro-
gériában és illat-
szerkereskedésben
kapható

**Földes-
MARGIT-KREME.**

Ezen vilá-
ghírű
arcke-
nőcs eltá-
volított
májfoltot,
pattanást, mis-
t szert és más
minden bőrbajt,
sőt ráncokat,
himplőhelyeket is,
az arcot fehérré,
simává varázsolja.

Ára: kis tégely 4 k.,
nagy 2 k. Margit hölgy-
por (3-féle színben) 1.20
Margit szappan 70 fill.
Margit fűgőp (Zahnpaste)
4 k. Margit arcvíz 4 kor.
Postán utánvétel vagy a
pénz előleges beklüldése
után küldi a készítő

FÖLDES KELEMEN gyógysze-
részt **Arad.**
Főraktár: Szentesen Borsók
György, Derecskegy Mihály,
15. Várady Lajos gyógyszerészen.

**Csodás,
gyors és
biztos hatása.**
—
Törv. védve.
—
**Ovakodjunk
utánzatoktól!**